

Sprehod po Sarajevu

Prestopila sem mejo Bosne, kjer je povsem drugačno življenje kot pri nas. Kako zanimiva je ta dežela in njena prestolnica Sarajevo!

V tem mestu mi skoraj vsak pogled prinese nekaj novega. Ko tako hodim dalje po cestah in ulicah ter opazujem kraje in ljudi, njih šege in navade, vidim takoj, da sem v kraju z vzhodnimi običaji.

Takoj v začetku mi vzbudi radovednost muslimanski živelj, ki je kljub sedanjemu propadanju še vedno zelo zanimiv.

Dospem do Husrevbegove džamije. Pred vrati se moram sezuti, da lahko vstopim v Mohamedov hram. Nekaj vernikov že sedi po turško in opravlja molitve. Notranjost svetišča je zelo zanimiva. Na obeh straneh je prižnica in tudi kor je zelo lep. Po stenah vise krasne in dragocene preproge. Na nekaterih so vdelane turške besede iz korana. Tudi tla so vsa pokrita s preprogami.

Muslimani molijo petkrat na dan. Moški opravljajo molitve v džamiji, ženske pa doma. V džamijo smejo ženske samo v času ramazana.

Kakor imamo katoličani pred veliko nočjo svoj post, tako imajo tudi muslimani mesec dni posta pred svojim največjim praznikom, ramazanskim bajramom. Ta mesec se imenuje ramazan.

Muslimanski največji praznik je kurban-bajram, ki traja tri dni. V Sarajevu topovi že na predvečer in zjutraj oznanjajo ta praznik. Mujezini (klicanci k molitvi) z minaretov pozivajo svoje vernike, naj praznik preživijo v molitvi, sreči in zadovoljstvu.

Kurban-bajram obhajajo muslimani v spomin na dan, ko je prerok Abraham na božjo zapoved hotel žrtvovati svojega sina Izaka. Zadnji hip je Bog poslal ovna (kurbana), da ga žrtvuje namesto sina. Zato zakoljejo vsi muslimani v spomin na ta dogodek ovce ali ovne. Že več dni pred tem praznikom je sarajevski trg bogato založen z ovcami in ovni, ki so določeni za žrtev. Da se živali ne pomešajo, jih navadno lastniki prav živo pobarvajo.

Prvi dan kurban-bajrama se v Meki zberejo verniki iz vsega muslimanskega sveta in tudi iz Bosne. Oni, ki je opravil romanje v Meko, prejme časten naslov hadži (romar).

Zanimive so muslimanske žene. Njih družabni položaj je ugoden. Uveljavile so se v krogu svoje kulture že kot učenjakinje in politične delavke. Oblačijo se večinoma po evropsko. Le nekatere žene se še ne marajo sprijazniti s tem, da bi hodile z odkritimi obrazi, toda mladina je skoraj vsa opustila zakrivanje obraza s pajčolani. Vprašala sem neko poznano muslimansko gospo, ki je tudi že odložila pajčolan z lica, če je zdaj boljše, ali pa je bilo prej? Odgovorila mi je, da je zdaj mnogo bolj zadovoljna.

Husrevbegova džamija

Ogledati si hočem vse zanimivosti in tako pridem do banovinske tkalnice preprog, v kateri tkejo krasne preproge. Pri statvah sede žene in izvršujejo delo z veliko spretnostjo. Lep in pisan je sarajevski muzej, zlasti narodopisni del. Tu se vidijo raznovrstne narodne noše, od katerih so mnoge zelo bogato okrašene. Nadalje je zanimiva državna obrtna šola, v kateri izdelujejo razne predmete iz lesa in kovin. Prijetno je gledati učilnice, v katerih hite učenci izdelovati vaze, šatulje, servise za turško kavo, pepelnike, nože, gumbe in druge okraske. Ne morem se ločiti od teh predmetov, dokler si ne kupim nekaj za spomin. Resnično, vse je tako lepo in natančno izdelano.

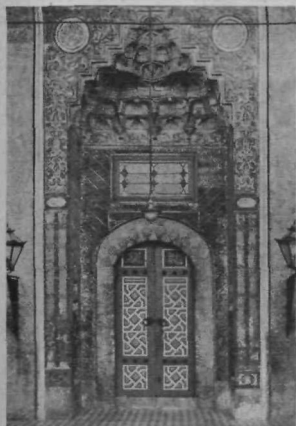
Sarajevo ima tudi mnogo cerkva. Poleg naše katoliške še pravoslavno, protestantovsko, židovsko in mulimanske. Zelo lep je židovski hram, ki je novejša stavba. Krasno so izdelana vrata Husrevbegove džamije.

Veličastna stavba je sarajevski magistrat, ki je zgrajen v arabskem slogu. V splošnem ima Sarajevo mnogo lepih hiš in cest ter precej javnih parkov, ki so nastali večinoma iz starih turških pokopališč.

Krenem skozi nekdanja mestna vrata, ki so danes samo še majhen

Muslimanki na sprehodu

Portal Husrevbegove džamije

Notranjost magistrata

hodnik, in odkrije se mi krasen pogled široko naokrog. Ulice valove in kakor srebrn pas se vije skozi mesto reka Miljačka.

Nad vse pisano življenjsko sliko kažejo male sarajevske trgovine, zlasti na tržni dan. Tu so pomešani med seboj gospoda, delavci in kmetje, katoliki in pravoslavni, muslimani in judje, Arnavti in cigani. Tu je na prodaj blago za obleke, vezenine, nakit, posoda, čevlji itd. Prodajalci žita sede na polnih vrečah in čakajo kupcev. Poleg tega se prodajajo še jestvine, maslo, sir, slana smetana, zelenjava, sadje ter kuhane ali pečene jedi.

Kovaška delavnica

rokodelce, med katerimi se dobi večkrat popolnoma pristen turški tip. Ko se na čaršiji razvije prava trgovina, nastane hrušč in trušč, ki traja potem navadno toliko časa, dokler kupovalci in prodajalci ne izpraznijo trga.

Baš-čaršija, ta zanimivi del Sarajeva pa je kipel v polnem življenju takrat, ko se je razkošje razlivalo po bogatih domovih mogočnih begov in ag. Vendar odlična muslimanka ni smela v tej dobi stopiti sama v čaršijo, da bi si

nakupila vse potrebno. Prinesli so ji domov, za kar so imeli posebne posredovalke »pazarbule« imenovane, ki so spretno opravljale ta posel. To je zdaj vse minilo.

Stopinja me zanese v oni del mesta, kjer vlada še vedno pravo, toda pojemajoče muslimansko življenje. Ko tako gledam in opazujem, se nehote spomnim na pravljice iz tisoč in ene noči...

Pravo muslimansko življenje vedno bolj propada. Največji mogotci so odšli ali pomrli, ostalim pa duh modernega časa vceplja nove navade.

Pri vodnjaku